

АНОМАЛІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ: БАЛАНС ЗАОЩАДЖЕНЬ ТА ІНВЕСТИЦІЙ

В.Ю.Попов,

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки підприємств,
Національна академія статистики, обліку та аудиту
Державної служби статистики України*

Сучасна економічна наука характеризується наростанням невизначеності щодо досягнення відповідності між теорією і практикою. Пріоритетне значення у розкритті джерел такого стану має постановка і вирішення завдань побудови відповідного аналітичного інструментарію оброблення статистичних даних. Статистичні дослідження повинні мати такий рівень, який придатний для перевірки на практичну достовірність теоретичних положень економічної науки. Потреба у постановці такої мети має для економічної науки не тільки суто практичне, але і глобальне світоглядне значення. Мова йде про потребу формування статистики як науки відповідно до предмету і методу економічної теорії [1, с. 322-343].

Відсутність відповідного методологічного інструментарію призводить до прояву багаторівневих внутрішньо-дисциплінарних і міждисциплінарних складностей. Стосовно статистики виявляється комплекс проблем, пов'язаних з низьким ступенем її придатності як наукової галузі забезпечувати необхідним аналітичним інструментарієм розкриття сутності економічних явищ і процесів. Похідними від цього є нерозв'язані складності економічної науки у частині парадоксів у теорії, непередбачуваності практики та аномальних невідповідностей між теорією і практикою.

Актуальним питанням для наукового осягнення реалій української економіки є розкриття дії механізмів відомих теоретичних положень про необхідність дотримання балансу між національними заощадженнями та інвестиціями. Для виявлення факторів аномальних відхилень між теорією і практикою у процесі функціонування ринку в Україні пропонується методологія аналітичного опрацювання статистичних даних.

Більш як 20-ти річний досвід побудови ринку в Україні демонструє вкрай низьку результативність прямого використання опанованих закордонною практикою прикладів впливу на економіку. Так, цільова спрямованість на підтримку національної валюти здійснюється за відсутності системи

стимулювання економічної активності, забезпечення зайнятості і зростання добробуту [2]. У результаті відповідної кредитно-грошової політики позитивні темпи зміни ВВП досягаються при слабкому зв'язку заходів монетарної і фінансової політики (наприклад, акценти на таргетуванні інфляції [3]) з питаннями подолання зниження економічної активності, поліпшення параметрів використання виробничих факторів, зменшення розшарування суспільства за доходами, тощо. Шлях до виявлення та виправлення даного стану пролягає через поглиблене наукове дослідження українських реалій на предмет відповідності концептуальним положенням економічної теорії.

Дотримання балансу між обсягами заощаджень домогосподарств та інвестицій підприємців є необхідною умовою розгортання механізму дії закону Ж-Б.Сея [4, 195]. Заощаджені домогосподарствами кошти вилучаються з потоку доходів-витрат, чим обумовлюється їх нестача на споживання виробленої продукції. Разом з тим, збалансованим спрямуванням кожної заощадженої грошової одиниці у виробничий процес фінансові механізми формують інвестиційний додаток до потоку доходів-витрат і, таким чином, компенсують недоліки, пов'язані з недостатнім споживанням домогосподарств. При дотриманні даної умови пропозиція створює відповідний попит, який балансує рівень зайнятості та виробництва, що сприяє поживленню економіки.

Дисбаланс між заощадженнями та інвестиціями є ознакою аномальності економічної поведінки не тільки і не стільки домогосподарств та підприємців, скільки фінансової системи. У загальному випадку аномальною вважається така "ситуація, при якій результати спостережень та експериментів суперечать загальному прийняттю теоретичним уявленням або не співпадають з передбаченнями, зробленими на підставі таких уявлень" [5]. Комплекс порушень на рівні національної економіки має негативний вплив на рівень виробництва, зайнятості, та кінець-кінцем нівелює функціональний зміст фінансової системи як такої. Наявність такої ситуації в українській економіці не є виключенням з світової практики. Західні науковці схиляються до думки, що емпіричні результати можна кваліфікувати як аномалії, тобто, вважати неправдоподібними, якщо їх складно раціоналізувати або не можна пояснити у рамках певної парадигми [6].

Рівновага заощаджень та інвестицій досягається на грошовому ринку, базова макроекономічна модель якого більш відома як модель IS-LM [7, с. 401]. Вона була розроблена лауреатом Нобелівської премії Дж.Хіксом [8, с. 147-159] та є графічною інтерпретацією ідей Дж.М.Кейнса [9]. Ця модель широко застосовується при аналізі циклічних коливань та при розробленні заходів макроекономічної політики, а також для прогнозування економічних показників. Хоча вона асоціюється переважно з кейнсіанським

підходом, але з успіхом може бути використана при розгляді класичного механізму підтримки ринкової рівноваги на грошовому ринку.

Якщо рівновага на товарному ринку підтримується за рахунок рівноважної ціни, на ринку праці – за рахунок рівноважної заробітної плати, то рівновага на грошовому ринку підтримується процентною ставкою, як ціною, що сплачується за користування грошима. Економістами-класиками наголошується, що на грошовому ринку, де власники заощаджень пропонують гроші, а інвестори створюють попит на гроші, встановлюється рівноважна ціна за використання грошей – рівноважна ставка процента. За умови встановлення рівноважної ставки процента кількість інвестицій буде дорівнювати кількості заощаджень.

Розглянемо дію класичного механізму встановлення рівноважної ціни на гроші та балансу між пропозицією грошей (заощадженнями) та попитом на них (інвестиціями) (рис. 1).

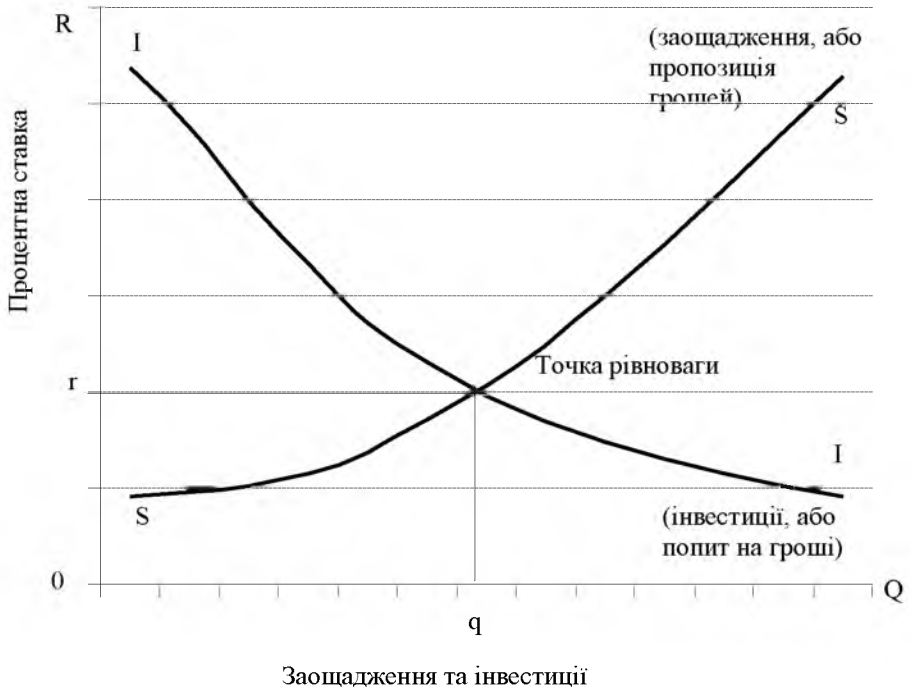

Рис. 1 Механізм встановлення ринкової рівноваги на грошовому ринку.

Заощадження домогосподарств відображаються кривою пропозиції грошей (S). Так як домогосподарства надають перевагу споживанню, то заощаджувати вони будуть лише у тому випадку, коли зможуть отримувати за це відповідну винагороду (деPOSITну ставку) за відмову від сьогоденного споживання на користь перспективного (тобто, за заощадження). Зі збільшенням цієї винагороди вони намагатимуться заощаджувати більше; тому залежність між винагородою за відмову від поточного споживання пряма, а крива, яка відображає цю залежність, має висхідний характер. Інвестиційну поведінку підприємців відображає крива попиту на гроші (I). Підприємці будуть створювати більший попит на гроші (інвестиції), якщо плата за користування ними (кредитна ставка) буде зменшуватися. Тому крива попиту на гроші має спадний характер. Отже, ці криві мають протилежну спрямованість – крива пропозиції висхідний характер, а крива попиту – спадний.

На перетині цих кривих встановлюється рівноважна процентна ставка (r), яка збалансовує заощадження домогосподарств та інвестиції підприємців (q). Збільшення заощаджень пересуває криву пропозиції грошей вправо і зменшує рівноважну процентну ставку за користування грошима. Пожвавлення інвестиційної активності підприємців за незмінної кількості заощаджень пересуває криву попиту на гроші також вправо. Але це збільшує рівноважну процентну ставку за користування грошима. Рівноважна процентна ставка, яка встановлюється у точці перетину кривих попиту на гроші та пропозиції грошей, означає такий рівень витрат, який є необхідним для забезпечення виробництва продукції та доходу при повній зайнятості населення.

Наведена модель має теоретичний характер, тому певні відмінності у практиці є цілком природними. Разом з тим принципова зміна цих параметрів (наприклад, характеру кривих з висхідного на спадний або навпаки) будуть вказувати на аномальне розбалансування взаємозв'язку між заощадженнями та інвестиціями. Суттєві відхилення відповідають стану аномального перекручення дії механізму встановлення рівноваги на грошовому ринку, що може спричинити широке коло негативних наслідків для національної економіки у цілому.

В Україні заощадження домогосподарств (розраховані у порівняних цінах 2011 р.) загалом за досліджуваній період зросли у 1,62 рази. Це зростання не можна назвати сталим, так як спостерігалися суттєві коливання. Наприклад, найбільший показник заощаджень зафіксовано у 2007 р. (289818 млн. грн.) і майже такий самий у 2004 р. (275391 млн. грн.). Тобто, якщо порівняти розмір національних заощаджень у 2011 р. з найбільшими у 2007 р., то відбулося зменшення у 2,34 рази (табл. 1).

Характеристики грошового ринку в Україні *

Рік	Заощадження, млн. грн., ціна 2011 р.	Чисті інвестиції, млн. грн., ціна 2011 р.	Кредити / чисті інвестиції, %	Депозити / заощадження, %
1999	75922	-2369	53,4	20,7
2000	90463	16493	37,3	9,2
2001	131373	44386	29,6	10,8
2002	155817	39093	19,6	6,9
2003	199109	76297	17,7	8,0
2004	275391	88387	17,3	7,9
2005	214438	126070	16,4	8,0
2006	216187	176996	15,4	6,8
2007	289818	277541	14,4	7,2
2008	237858	260186	17,8	8,3
2009	142676	63015	20,9	11,8
2010	170805	95304	15,7	9,4
2011	123698	143721	16,0	7,3

* Джерело: [10 с. 84-85, 11 с. 132, 145]

Коливання показників чистих інвестицій ще суттєвіші – від від'ємного у 1999 р. до найвищого у 2007 р. (277541 млн. грн.) зі стрибкоподібним зменшення у 2009-2010 рр. Такі коливання чистих інвестицій демонструють зв'язок зі змінами кредитної та депозитної ставок.

Відповідно до офіційних даних Національного банку України, процентні ставки банків у національній валюті за кредитами у 1999-2011 рр. зменшилися у 3,3 рази – з 53,4% до 16,0%. Але тенденція до зменшення не була сталою та стабільною. Наприклад, на початку досліджуваного періоду (1999-2002 рр.) кредитна ставка стрімко зменшувалася з темпами зменшення від 16,1 п. п. (2000 р. до 1999 р.) до 10,0 п. п. (2002 р. до 2001 р.); у 2003-2007 рр. тенденція до зменшення зберігається, але темпи її набагато повільніші. У 2007 р. порівняно з 2009 р. відбувається зростання у 1,45 рази; падіння на 5,2 п. п. у 2010 р. порівняно з 2009 р. з подальшим поступовим зростанням на 0,3 п. п. у 2011 р. Щодо депозитних процентних ставок, то сталі тенденції до зростання або зменшення взагалі відсутні: вони переважно коливаються у діапазоні 7-8% зі сплесками приблизно до 11% у 2001 р. та 2009 р.

Зміни цих показників за досліджуваний період демонструють щільний кореляційний зв'язок (0,8391) з його посиленням у окремі періоди (0,9071 у 1999-2006 рр.). Це аномальне явище, адже необхідною умовою досягнення рівноважної процентної ставки є протилежна спрямованість зміни процентних ставок за користування кредитами та зберігання депозитів (рис. 2).

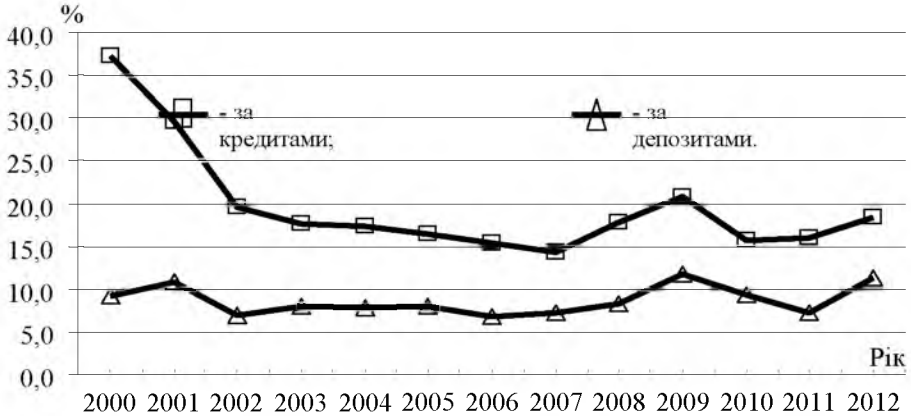

Рис. 2 Динаміка змін процентних ставок в Україні

Зміни взаємозв'язку обсягів чистих інвестицій і процентної ставки за кредити (рис. 3) та національних заощаджень і процентної ставки за депозити (рис. 4) також демонструють аномальну поведінку (рис. 1). Статистичні дані свідчать, що стрімке зростання обсягів чистих інвестицій у 1999-2007 рр. відбувалося за темпами набагато вищими, ніж темпи падіння кредитної ставки (табл. 1).

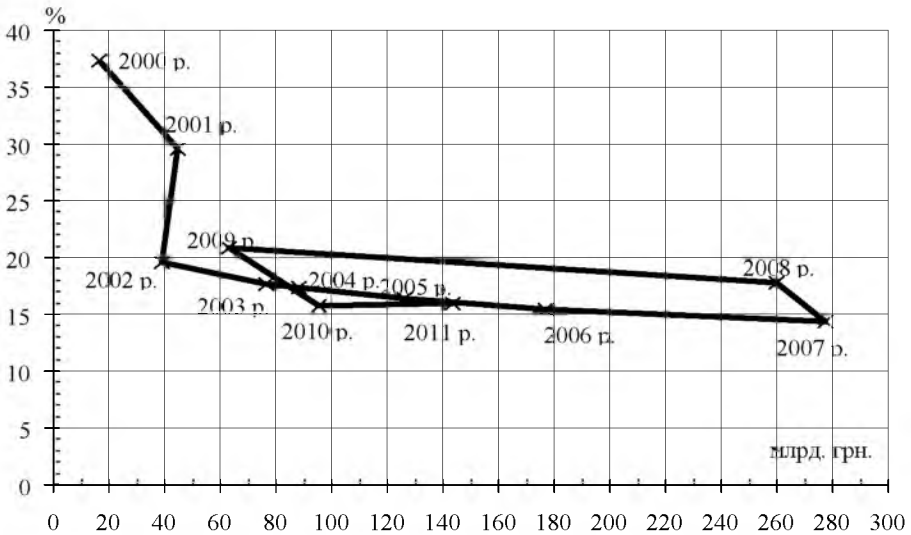

Рис. 3 Взаємозв'язок обсягів чистих інвестицій і процентної ставки за кредити в Україні, 2000-2011 рр.

Після 2007 р. спостерігаються односпрямовані зміни процентної ставки за користування кредитами і обсягів чистих інвестицій – зменшуються на 6,67% у період 2007-2008 рр., у 4,12 рази у 2009 р. порівняно з 2008 р. і у подальшому зростають майже на 50% до попереднього року у 2010-2011 рр. Суперечливим є скорочення обсягів чистих інвестицій у 2001-2002 рр. та їхнє зростання у 2010-2011 рр. за відповідних падіння і зростання кредитної ставки. Але у цілому за досліджуваний період між цими показниками існує відповідна класичним уявленням взаємозалежність зі спадним трендом.

Щодо залежності між процентною ставкою за користування депозитами та обсягами заощаджень у порівняних цінах, то характер цієї кривої повністю суперечить уявленням класиків щодо механізму дії встановлення рівноваги на грошовому ринку (табл. 1, рис. 4).

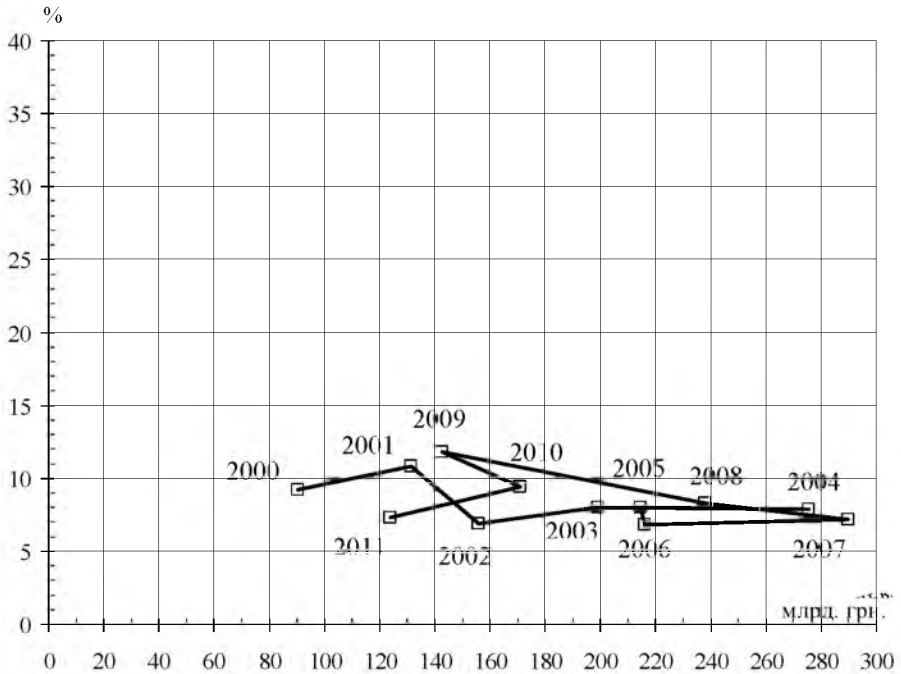

Рис. 4 Взаємозв'язок обсягів національних заощаджень і процентної ставки за депозити в Україні, 2000-2011 рр.

Наприклад, у період 1999-2004 рр. спостерігається зростання обсягів національних заощаджень майже на 200 млн. грн., а депозитна ставка у цей період знижується у 2,6 рази – з 20,7% до 7,9% відповідно. У 2005 р.

порівняно з 2004 р. депозитна ставка зростає, але обсяг національних заощаджень зменшується, що так само суперечить положенням класиків щодо характеру поведінки цієї кривої. Обсяги заощаджень суттєво збільшуються у 2006-2007 рр. при майже незмінній процентній ставці, скорочуються більш, ніж у 2 рази у 2007-2009 рр. при зростанні процентної ставки у 1,64 рази – з 7,2% до 11,8%. І лише у 2011 р. порівняно з 2010 р. відбувається зменшення обсягів заощаджень при одночасному зменшенні процентної ставки за депозити. Відповідно до цього, загальний тренд має спадний характер замість висхідного. Отже, у цілому за досліджуваний період характер взаємозв'язку обсягів національних заощаджень і процентної ставки за депозити в Україні не демонструє ознак економічно виправданих залежностей.

За таких аномальних вихідних умов класичний механізм встановлення ринкової рівноваги на грошовому ринку в українських реаліях з визначеною рівноважною ставкою проценту не діє. Обидві криві мають спадні тренди і точка їх перетину може визначатись лише як наслідок відмінностей у куті нахилу, а не відповідно до природи їхньої економічної поведінки (рис. 5).

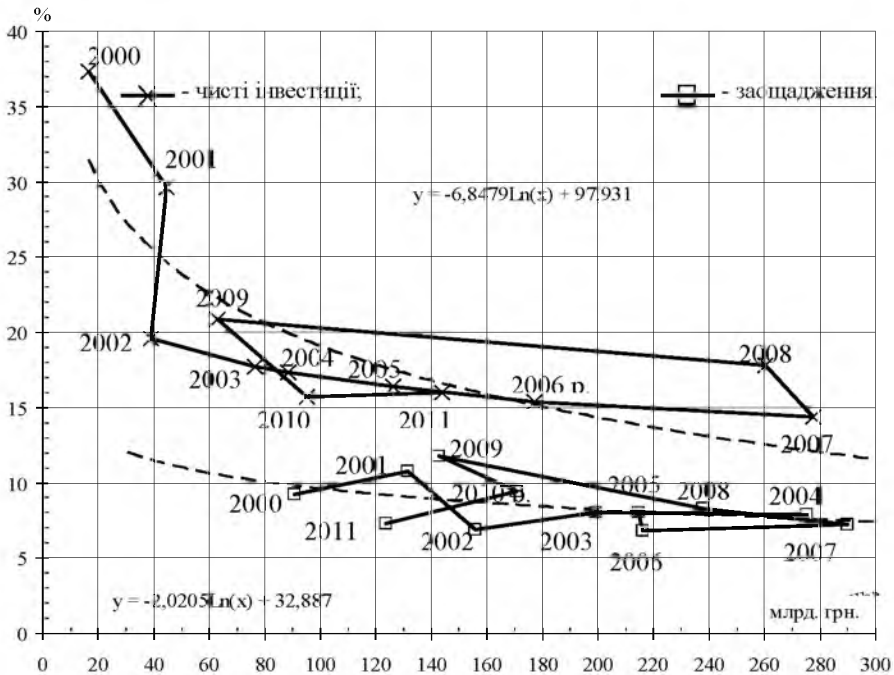

Рис. 5 Взаємозв'язок заощаджень та інвестицій в Україні, 2000-2011 рр.

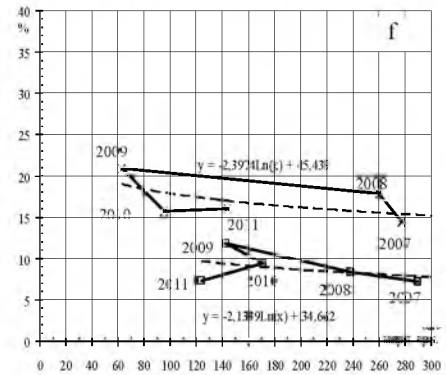
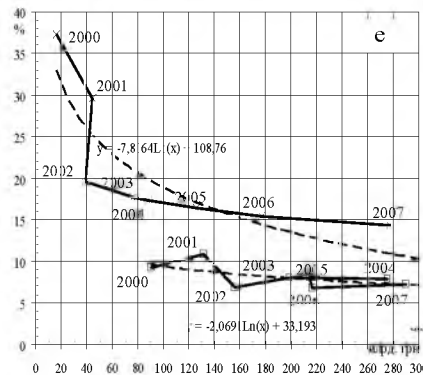
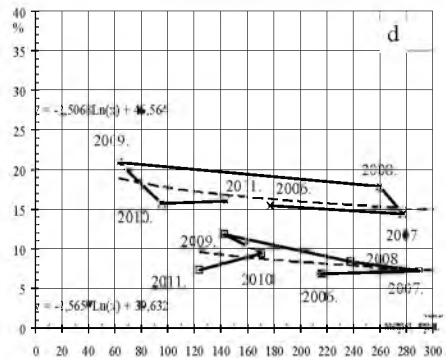
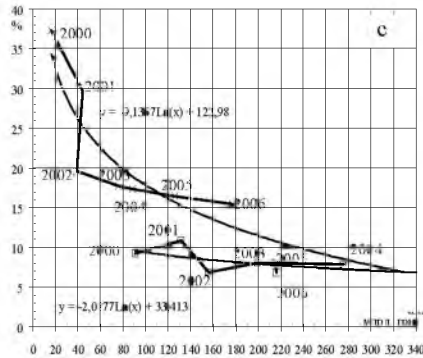
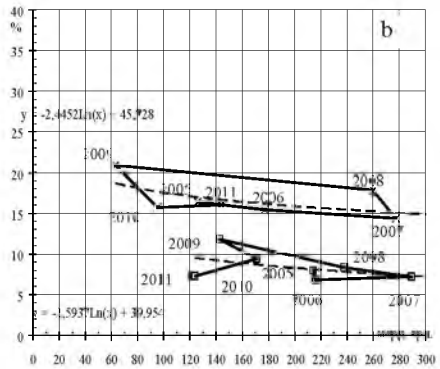
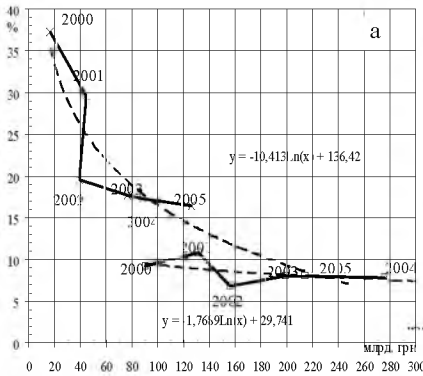
Отримані результати демонструють неможливість здійснення пошуку рівноважної ставки проценту за користування кредитами і депозитами в Україні на основі положення про економічно виправдану поведінку фінансового сектору економіки. Разом з тим комплексний аналіз статистичних даних 2000-2011 рр. показує, що, не зважаючи на спадний характер обох кривих, у певні періоди може спостерігатись теоретична можливість встановлення рівноважної процентної ставки. За такого стану взаємодії попиту і пропозиції грошей рівновага буде досягатися не завдяки дотриманню відомих закономірностей, а лише теоретично, за рахунок різниці у кутах нахилу відповідних кривих. Так, процентна ставка за кредити у 2000-2006 рр. стрімко зменшувалася, а після 2006 р. стабілізувалася на рівні 15-17%. Таким чином, кут нахилу змінюється від 40-45° після 2006 р. з подальшим наближенням майже до 0°. Своєю чергою, тренд кривої пропозиції грошей (національні заощадження – процентна ставка за депозити) постійно демонструє незначний кут нахилу.

Наведений аналіз виявив певні аномальні залежності як між чистими інвестиціями та кредитними ставками, так і між заощадженнями та депозитними ставками. Витоки цих суперечностей мають комплексний характер і є складовою цілісного економічного механізму, на незадовільний загальний стан якого вказують суттєві коливання темпів приросту ВВП. Для хронологічної конкретизації виявленої проблематики наведений елементарний аналіз стану фінансового ринку слід доповнити порівняльним аналізом за окремими періодами (рис. 6).

Порівняння логарифмічних рівнянь ліній трендів отриманих кривих доводить, що рівняння кривої “чисті інвестиції - процентна ставка за кредити” у першій частині досліджуваного періоду (рис. 6, графіки а, с, е) змінюється суттєво з поступовим зменшенням як коефіцієнту при X (кількість інвестицій), так і вільного члену. Графічно крива “чисті інвестиції – процентна ставка за кредити” стає більш пологою, а її кут нахилу щодо осі ОХ зменшується. Такий характер поведінки кривої “чисті інвестиції – процентна ставка за кредити” у період 2000-2007 рр. свідчить про суттєву позитивну динаміку у грошово-кредитній політиці.

Зменшення кредитної ставки у цей період співпадає зі збільшенням обсягів інвестицій на рівні національної економіки. Щодо періоду після 2007 р., то навіть незначні коливання кредитних ставок переважно у бік збільшення спричинили стагнацію на інвестиційному ринку з іноді незрозумілими реверсами кривої “чисті інвестиції – процентна ставка за кредити”. А логарифмічні рівняння кривої “чисті інвестиції – процентна ставка за кредити” у другій частині досліджуваного періоду є майже незмінними.

Рис. 6 Динаміка заощаджень та інвестицій в Україні за періодами:

a – 2000-2005 pp., b – 2005-2011 pp., c – 2000-2006 pp.,
d – 2006-2011 pp., e – 2000-2007 pp., f – 2007-2011 pp.

Щодо характеру поведінки кривої “національні заощадження – процентна ставка за депозити”, то логарифмічні рівняння трендів, проведених через неї як за першу частину досліджуваних періодів (2000-2005 рр., 2000-2006 рр., 2000-2007 рр.), так і за другу (2005-2012 рр., 2006-2012 рр., 2007-2012 рр.), є майже незмінними. Тобто, грошово-кредитна політика була динамічною у період 2000-2007 рр. та переважно стосувалася інвестиційного ринку, а не ринку заощаджень, що у кінцевому підсумку призвело до виснаження інвестиційного ресурсу.

З графіків видно, що у першому з наведених періодів 2000-2007 рр. точка перетину наведених трендів впродовж відповідних етапів (фрагменти а, с, е рис. 6.) поступово пересувається у бік зростання рівноважного показника обсягів заощаджень та інвестицій. З графіків також видно, що у другій частині досліджуваного періоду (фрагменти b, d, f рис. 6.) лінії тренду не перетинаються, що означає неможливість досягнення навіть гіпотетичної рівноважної ставки процента. Тобто, дослідження може бути здійснене лише за першим з наведених періодів.

За отриманими даними здійснено модельний аналіз трендів кривих “чисті інвестиції – процентна ставка за кредити” та “національні заощадження – процентна ставка за депозити” шляхом визначення відповідних координат точок їх перетину (табл. 2). Зростання перебільшення обсягів розрахункових інвестицій над фактичними їх обсягами вказує на зростання інвестиційної спраги української економіки. При цьому якщо відхилення між розрахунковими інвестиціями та фактичними на кінець періоду 2000-2005 рр. (–101,9 млрд. грн.) порівняне з інвестиційним резервом (різниця між фактичними національними заощадженнями та фактичними інвестиціями – 88,3 млрд. грн.), то у наступних періодах інвестиційний резерв менший за потребу у інвестиціях у 3,85 рази у 2000-2006 рр. та майже у 20 разів у 2000-2007 рр. Тобто, потреба в інвестиціях після 2005 р. зростає, а інвестиційний резерв на їх задоволення (як фактичний, так і розрахунковий) зменшується.

Таблиця 2

Аналіз інвестиційного резерву 2000-2007 рр., млрд. грн.

Період, рр.	Інвестиції (на кінець періоду)			Інвестиційний резерв (заощадження - інвестиції)	
	розрахункові	фактичні	відхилення	фактичний	розрахунковий
2000-2005	228,0	126,1	–101,9	88,3	–13,6
2000-2006	328,0	177,0	–151,0	39,2	–111,8
2000-2007	520,0	277,5	–242,5	12,5	–230,0

На суттєве збільшення розриву між фактичними інвестиціями порівняно з розрахунковими вплинула процентна ставка за користування кредитами, яка завжди перевищувала рівноважну приблизно у два рази (табл. 3).

Таблиця 3

Аналіз рівноважної ставки проценту, %

Період, рр.	Кредитна ставка, %	Депозитна ставка, %	Рівноважна (модель) ставка, %	Відхилення між рівноважною та кредитною, п. п.	Відхилення між рівноважною та депозитною, п. п.
2000-2005	16,4	8,0	7,8	8,6 (2,1)	0,2
2000-2006	15,4	6,8	7,0	8,4 (2,2)	-0,2
2000-2007	14,4	7,2	6,0	7,4 (2,4)	1,2

Тобто, не зважаючи на динамічну грошово-кредитну політику на ринку інвестицій у 2000-2007 рр., зменшення кредитної ставки поступово гальмується, а інвестиції, хоча і зростають, не досягають межі розрахункової потреби. Щодо депозитної ставки, то її відхилення від рівноважної не значні, тобто, заходи грошово-кредитної політики майже не стосувалися ринку національних заощаджень.

Щодо періодів 2005-2012 рр., 2006-2012 рр. та 2007-2012 рр., то вони характеризуються не тільки хаотичністю зв'язку між кривими “чисті інвестиції – процентна ставка за кредити” та “національні заощадження – процентна ставка за депозити”, але й їхні тренди є майже паралельними один до одного, що підтверджують логарифмічні рівняння цих кривих. Відповідно, точку перетину між ними знайти майже неможливо, а рівноважної процентної ставки та рівноважного обсягу інвестицій та заощаджень практично не існує.

Наведений аналіз дає можливість побачити місце банківської системи України у досягненні економічно виправданої взаємодії фінансового і реального секторів економіки. Тут слід звернути увагу на те, що досить близький до розміру розрахункових інвестицій розмір національних заощаджень (214,438 млрд. грн.) у 2005 р. практично відповідає розрахунковій процентній ставці за депозит (табл. 1, табл. 3).

Разом з тим, фактичний розмір чистих інвестицій (126,1 млрд. грн.) (табл. 2), який у 1,8 рази нижчий за розрахунковий, достатньо близько корелює з більш ніж 2-разовим перевищенням відсотка за кредит. Факт збігу ліній “національні заощадження – % депозиту” з лінією її тренду у точці перетину з

лінією тренду “чисті інвестиції – % кредиту” дозволяє говорити про те, що основну увагу у діяльності банківської системи України слід зосередити на кредитній політиці у процесі взаємодії з реальним сектором економіки.

Процентна ставка за кредитами за ринкових умов відображає загальний стан взаємодії фінансового і реального секторів національної економіки. Виявлений нами розрив є результатом прояву комплексу проблем, які обумовлюють небажання підприємців інвестувати кошти у розширення і модернізацію виробничих потужностей. Висока ставка відсотка за кредит навіть при рівні інфляції у 12-14% може бути прийнятною лише у разі достатньо високої норми прибутку від інвестицій у виробництво. Важливим стримуючим чинником є місткість внутрішнього ринку, яка явно недостатня навіть для поглинання наявної сьогодні сукупної пропозиції. Низький рівень заробітної платні середньостатистичного українця, переважну частку у споживчих витратах якого складають продукти харчування і комунальні платежі, перешкоджають розгортанню норми чистого підприємницького прибутку.

Ця небезпечна ситуація, яка склалася на грошовому ринку в Україні, є свідченням повної розбалансованості фінансової системи та невиконання покладених на неї функцій – спрямування грошових потоків заощаджень на інвестування виробничого сектору економіки.

Детальний аналіз українського ринку показав аномальне зростання невідповідності між заощадженнями та інвестиціями, що унеможливило створення передумов для розгортання механізму дії закону Ж-Б.Сея.

Визначення витоків формування інвестиційної складової становлення української економіки як результуючої проходження заощаджень через фінансові ринкові механізми показало можливість доповнення суто теоретичного тлумачення класичного підходу методологічними засадами використання статистичного інструментарію діагностики. Його відсутністю пояснюється непридатність опрацьованих закордонними практиками і теоретиками рецептів становлення ринкових відносин, потреба у котрих визначається не стільки необізнаністю у постановці стратегічної мети перетворень, скільки унікальними особливостями транзитивних зрушень в Україні.

Одна з вирішальних причин відсутності реальних позитивних змін у якісних параметрах української економіки полягає у тому, що фінансові механізми, в частині їх впливу на кредитно-грошові відносини, по своїй суті демонструють поведінку “чужорідного тіла”, зосередженого лише на зовнішніх кількісних атрибутах економічного зростання без ознак визначального суб'єкта ринкових відносин. Перекрутити сутність інвестиційного процесу та спричинити аномальність його ходи можуть недосконалі фінансові механізми та недолуга фінансова політика – ставка банківського відсотка (занадто висока або навпаки, занадто низька); нееластичні ціни, особливо на товари першої необхідності; та негнучка щодо ринкової ситуації оплата праці найманих працівників.

Реалії вітчизняної економіки не суперечать висновкам зарубіжних вчених у тій частині, що проблема нестачі інвестиційних ресурсів криється не стільки у низькій схильності до заощадження і недостатньому рівні споживання фізичними особами, скільки в обмеженій інвестиційній активності юридичних суб'єктів. Початковими тут може бути широкий спектр причин – від низького рівня національного доходу і економічно невиправданої банківської облікової ставки до банального витоку коштів з кругообігу доходів-витрат у вигляді виведення капіталу поза межі виробничого сектора економіки.

Враховуючи окреслені наслідки недавнього минулого і відсутність проявів новітніх принципів функціонування механізму управління розвитком в Україні, розраховувати на кошти іноземних інвесторів та заощадження власного населення є скоріше за все марними. Крім того, тривалий занепад перших років української економіки не сприяв інвестиційним надходженням до місцевих та державного бюджетів. Тому резерви інвестиційної активності потрібно вишукувати у створенні механізмів впливу на ринкове стимулювання кредитної політики національного банку та вкладення власних коштів підприємств.

Використані джерела

1. Keynes J.N. The Scope and the Method of Political Economy. L., 1891. – 375.
2. Гриценко А., Кричевська Т. Монетарна стратегія: шлях до ефективної грошово-кредитної політики // Вісник Національного банку України. – 2005. №11. – С. 8-17.
3. Компанієць С. Таргетування інфляції: питання політики та реалізації // Вісник Національного банку України. – 2005. №1. – С. 26-27.
4. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Экономикс: Принципы, проблемы и политика. В 2 т.: Пер. с англ. 11 изд. Т. 1. – М.: Республика, 1992.
5. Новая философская энциклопедия: В 4 т. / Ин-т философии РАН, Нац. общ.-научн. фонд. Научно-ред. совет: предс. В.С.Степин, заместители предс: А.А.Гусейнов, Г.Ю.Семигин, уч. секр. А.П.Огурцов. – М.: Мысль, Т. 1. – 2010 – 744 с.
6. Anomalies: Ultimatums, Dictators and Manners. Colin Camerer, Richard H. Thaler The Journal of Economic Perspectives, Volume 9, Issue 2 (Spring, 1995), 209-219.
7. Абель Э., Берданке Б. Макроэкономика. 5-е изд. – СПб.: Питер, 2012. – 768 с.
8. Hicks J.R. Mr. Keynes and the “Classics”; A Suggested Interpretation Econometrica, Volume 5, Issue 2 (Apr., 1937).
9. Кейнс Д. М. Общая теория занятости, процента и денег. – М.: ЭКСМО, 2007. – 153 с.
10. Показники діяльності банківської системи України // Бюлетень Національного банку України. – 2007 р. № 1 (166). – 162 с.
11. Статистичні матеріали // Бюлетень Національного банку України. – 2012 р. № 12 (237). – 187 с.

Анотація

Дослідження спрямоване на виявлення передумов аномальних проявів закону попиту-пропозиції в українській економіці. Теоретичні аспекти змін на фінансовому ринку обстежені шляхом визначення статистичних параметрів збалансованості заощаджень та інвестицій.

Ключові слова: передумова, аномальний прояв, закон попиту-пропозиції, теоретичні аспекти, фінансовий ринок, статистичні параметри, заощадження, інвестиції.

Аннотация

Исследование направлено на выявление предпосылок аномальных проявлений закона спроса-предложения в украинской экономике. Теоретические аспекты изменений на финансовом рынке обследованы путем определения статистических параметров баланса сбережений и инвестиций.

Ключевые слова: предпосылка, аномальные проявления, закон спроса-предложения, теоретические аспекты, финансовый рынок, статистические параметры, сбережения, инвестиции.

Summary

A study directed toward the determination of the prerequisites of the anomalous manifestations of law with regard to the relation of demand and supply in the Ukrainian economy. The theoretical aspects of changes on the financial market are inspected by determining the statistical parameters of saving and investments proportion.

Keywords: the prerequisites, the anomalous manifestations, the law with regard to the relation, the theoretical aspects, the financial market, the statistical parameters, saving and investments.

